

ובמילה "כמשפטם" שנאמרה גבי קרבנות היום השביעי, האות 'מ' יתירה. שהרי ראוי היה לכתוב "כמספרם כמשפט".

הרי לנו האותיות מ"ם יו"ד מ"ם יתירות, וביחד הרי נוצרת כאן המילה "מים". מכאן רמז⁽⁷¹⁾ לניסוך המים מן התורה.

שואלת הגמרא: אכן אפשר ללמוד מכאן את ניסוך המים בחג. ומניסוך המים למדים שצריך להזכיר את הגשמים. אבל, ומאי שנא בשני דנקט [במה שונה היום השני, שנקט רבי יהודה בן בתירא שמתחילין להזכיר את הגשמים דווקא בו]?

מבאר הגמרא: משום דכי רמיזי להו בקרא [שכאשר מתחיל רמז זה במקרא] ביום השני הוא דרמיזי. שהרי האות הראשונה של המילה 'מים', נרמזת בקרבנות היום הראשון. הלכך בשני מדכרינן [לכן מזכירין את הגשמים ביום השני]⁽⁷²⁾.

עוד שנינו בברייתא: רבי עקיבא אומר: בששי בחג הוא מזכיר.

מה טעמו של רבי עקיבא?

כרחו הוצרך לכתוב ב"י. שיטה לבעל הצרורות.

71. מהר"ץ חיות מביא, שהרמב"ם והרמב"ן סוברים שלשון "רמז" הוא דבר תורה גמור. וכן מוכח בסוגייתנו. אמנם הביא השלחם משנה [פרק יב מהלכות אבל] כתב שמזה שאמרו במסכת סנהדרין [מו ב] רמז לקבורה מהתורה, מוכח שאין זה אלא אסמכתא בעלמא. והקשה עליו, היאך תבאר סוגייתנו. עיין שם.

72. פירוש: בימים שני ששי ושביעי מרומז

שנינו בברייתא: רבי יהודה בן בתירה אומר: בשני בחג הוא מזכיר.

ועלינו לבאר, מאי טעמא דרבי יהודה בן בתירה, שסובר שמתחילין להזכיר את הגשמים דווקא מהיום השני של החג?

מבאר הגמרא: דתניא, רבי יהודה בן בתירה אומר: נאמר בקרבנות היום השני של חג הסוכות: "ושעיר עזים אחד חטאת מלבד עלת התמיד ומנחתה ונסכיהם",

ונאמר בקרבנות היום הששי: "ושעיר עזים אחד חטאת מלבד עלת התמיד מנחתה ונסכיה",

ונאמר בקרבנות היום השביעי: "ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילם ולכבשים כמספרם כמשפטם".

במילה "ונסכיהם" שנאמרה גבי קרבנות היום השני, האות 'מ' יתירה⁽⁷⁰⁾. שהרי אפשר היה לכתוב "ומנחתה ונסכיה".

במילה "ונסכיה" שנאמרה גבי קרבנות היום הששי, האות "י" יתירה. שהרי ראוי היה לכתוב "מנחתה ונסכה".

שהיות ויש עת וקץ לגאולה, דומה ענין תחית המתים לגשמים.

ובירושלמי מובא, שמוחלפות בזה שיטות רבי אליעזר ורבי יהושע. כי רבי אליעזר סובר שאם עושים ישראל תשובה נגאלים, ואם כן, כל יום ראוי לגאולה ותחיה. ואילו רבי יהושע סובר שביד הקדוש ברוך הוא הדבר, ואם כן אין כל יום ראוי לכך. עיין פורת יוסף.

70. רק האות 'מ' יתירה. אבל האות 'י' אינה יתירה, כי אחר שכתב "ונסכיהם" ב"מ, בעל